KERVAN BİRLİĞİ

Lider el kitabı



Yol uzun. Kervan'da yalnız değilsin.

Bu kitap, bir oturum başlatan, ortak iş yöneten veya organizasyon sorumluluğu alan kişinin günlük davranış rehberidir. Org Modeli ve Ekonomi Modeli'nin yerine geçmez; o belgelerdeki kuralların günlük durumda nasıl uygulanacağını açıklar. Bir yetki veya ödeme konusu tartışmalıysa ilgili ana belgedeki süreç esas alınır.

Görev sorumlusu (Lead), belirli bir işi koordine eden kişidir. Seferin tek önderine küçük seferde Kafilebaşı, olağan ve büyük seferde Kervanbaşı denir; ikisi aynı seferlik görevdir. Önder seferin ölçeğine ve doğrulanmış yeterliliğe göre belirlenir (1.1); görevi ve varsa vekâleti sefer bitince sona erer. Aktif Çekirdek o dönemin düzenli sorumlularıdır; alt sınırı son 60 günde en az bir sayılan sefer ya da org etkinliğidir. Kâhyalar Sefer Haritası'nı, sezon planını, terfileri ve Orta Sandık harcamalarını kararlaştırır; Kâhyalar tarafından seçilen Emin kararları uygular, sandığı ve ortak gemi ile ekipmanı emanet olarak tutar. Aksakal Kurulu bir hakem ve yedeğinden oluşur. Hakem, anlaşmazlığı tarafsız biçimde inceleyen kişidir; tek başına ağır yaptırım makamı değildir. Görev sosyal üstünlük vermez.

RSI görevleri: Bânî (Founder), Emin (Officer), Mihmandar (Recruitment), Tellal (Marketing). Kafilebaşı ve Kervanbaşı sefere özeldir ve RSI rolü yoktur. Aksakal Kurulu ve Yoldaş Sözcüleri RSI'da teknik yetki taşımaz. RSI rütbeleri 0–5: Kervan Misafiri · Kervan Yolcusu · Kervan Yoldaşı · Kervan Ustabaşısı · Kervan Kahyası · Kervan Piri. Rütbeler yolu ve sorumluluğu gösterir; emir yetkisi görevden gelir. Pirlik kurucu kuşağa ve önderliği devretmiş Bânîlere aittir; terfiyle kazanılmaz. Misafir Kervansaray'da gözlem dönemindedir; birlik üyeliği Yolcu'yla başlar. Aktif Çekirdek rütbe değildir. Discord'da rütbe rolleri üye listesinde ayrı gruplanmaz.

Bir bakışta dokuz liderlik ilkesi

1. Riski yönet, güvenlik garantisi verme. Savunma ve hazırlık, saldırının veya kötü tercihin maliyetini yükseltir. Bütün riski ortadan kaldırmaz. Oyuncuya kargonun, geminin veya görevin kesin güvenli olduğu söylenmez.
2. Süreci öngörülebilir yap. Oyuncu koşulları, yetkili kişiyi ve itiraz yolunu önceden bilmelidir. Her olayın sonucunun aynı olması beklenmez; somut durum adil usulle değerlendirilir.
3. Üyelik, teknik yetki ve temsil farklıdır. Üyelik ortak hedef ve davranışla; teknik görev yeterlilikle; temsil görevi gerektiğinde tanımlı seçim ve üyelerin güveniyle belirlenir.
4. Aynı kurallar herkese uygulanır. Göreve göre erişim farklı olabilir. Bânî, eski üye, bağışçı ve yeni oyuncu aynı adil süreç güvencesine sahiptir.
5. Toplulukta kalmak serbesttir. Üyelik ayrı konuşulur. Üye adayına üretim, ticaret, bilgi ve keşif hedefi ile fiilî katkı beklentisini açıkla.
6. Tanıtım ile hassas bilgi ayrılır. Gerçek faaliyet görünür yapılır; kasa, depo, özel kimlik ve operasyon güvenliği gereksiz biçimde açılmaz.
7. Kararın sahibi ve sınırı belli olur. Seferde bu sınırı Sefer Haritası çizer: haritanın içi serbest, dışı onaylıdır. Özel arkadaş çevresi veya kayıt dışı mesajlaşma görünmez yönetim gibi kullanılmaz.
8. İşi başkasına devredilebilir yap. Bânî dışında oturum başlatabilen ve sınırlı gerçek sorumluluk taşıyan kişiler yetiştirilir.
9. Yapıyı gerçek işe göre kur. Rütbeler yolu ve sorumluluğu gösterir, yetki vermez. Kanal ve departman ancak onları taşıyan insanlar, tekrar eden faaliyet ve yedekli sorumluluk varsa anlam taşır.

1. Operasyonu gerçek kapasiteye göre planla

Önce işin amacı, kritik roller, gereken gemi veya ekipman ve asgari katılım belirlenir. Ardından hazırlık yapılır. Bütün işler için aynı minimum kişi sayısı kullanılmaz. Kimin hangi görevi kabul ettiği, yeterli kadronun ne zaman değerlendirilip küçültme ya da erteleme kararının verileceği duyuruda anlaşılır olur.

Planlama bütün Discord üye sayısına göre yapılmaz. Düzenli ve güvenilir çekirdek kapasite esas alınır; zaman zaman oynayanların gönüllü katılımı ek destek sayılır. Alt sınır veya gerekli roller oluşmazsa mümkün olduğunca erken küçültme, erteleme veya iptal bilgisi verilir. Katılacağını söyleyen kişiler belirsiz bekletilmez.

Riskli bölge veya pahalı yükte hazırlık ve görev taahhüdü baştan konuşulur. Katılmak gönüllüdür. Katılmayı kabul eden oyuncu görev öncesi bilgilendirmeye, sesli iletişim düzenine ve rolüne uyar. Görev sırasında teknik karar ilgili sorumludadır; görev bittiğinde bu yetki sosyal sohbete taşınmaz.

Sefer önderi, yani Kafilebaşı ya da Kervanbaşı, sefere özeldir; görevi kapanışla biter. Gözcü, rota, gemi, ekip ve filo düzenini hazırlar; Kervan payını, hisseyi ve telafiyi duyurur, bölgeyi kalkış brifinginde açıklar. Seferde haritanın ve onayın sınırları içinde karar verir; tehlikede geri çekilmek için onay beklemez. Saldırıda önce insan, sonra gemi, sonra yük korunur. Dönüşte hesabı kapatır, payları dağıtır, sayılan seferleri kayda işler ve Sandık payını Emin'e teslim eder. Sonradan katılan bir Ustabaşı, Kâhya, Pir ya da Bânî de seferin düzenine uyar; komuta değişmez.

1.1 Sefer Haritası ve sefer türleri

Sefer bölgelerini, risklerini ve pazarlarını Kâhyalar, Bânî, Tellallar ve Pirler birlikte Sefer Haritası'na yazar; küçük ve olağan seferin sınırlarını Kâhyalar ekler. Her seferin yola çıkmadan belirlenen tek önderi vardır. Önderi rütbe tek başına değil, seferin ölçeği ve doğrulanmış yeterlilik belirler:

- **Küçük sefer (kafile):** Yeşil bölgede, doğrulanmış alanında ve küçük sınırların hepsi içinde kalıyorsan Yoldaş ya da daha üst rütbeden bir üye olarak Kafilebaşı olursun.
- **Olağan sefer:** Küçük sayılmayan ama izinli yeşil ya da sarı bölgede ve dönem sınırları içinde kalan seferi uygun bir Ustabaşı Kervanbaşı olarak kurar. Uygun Ustabaşı yoksa bir Kâhya, komuta yeterliliği doğrulanmış bir Yoldaş'a yalnız o sefer için yazılı vekâlet verebilir.
- **Büyük sefer:** Büyük ticaret, büyük filo, dönem sınırını aşan sermaye ya da risk, kırmızı ya da izinsiz bölge veya dış söz gerekiyorsa sefer büyüktür. Uygun bir Ustabaşı ya da aynı yeterliliği taşıyan bir Kâhya, Pir veya Bânî yönetir; Yoldaş yönetmez.

Olağan ve büyük seferde aynı yeterliliği taşıyan bir Kâhya, Pir ya da Bânî de Kervanbaşı olabilir. Yoldaş önderliği küçük seferlerde ve yardımcıyken öğrenir.

- **Haritaya bak:** Bölge izinli mi, rengi ne, hangi işlere açık? Küçük seferde küçük sınırların hepsini, olağan seferde dönem sınırını karşılıyor musun? Kapalı ya da kırmızı bölgeye küçük ya da olağan sefer açılmaz.
- **Küçük ya da olağan seferi kendin kur:** Onay bekleme. Seferi duyur, kaydı aç, sınırda kal. Sarı bölgede gözcü ya da eskort al ve çıkmadan bir Kâhya'ya haber ver; bu haber onay değildir. Vekâletle yönetiyorsan vekâletin yazılı ve yalnız bu sefere ait olsun.
- **Büyük seferi öner:** Önce Tellal, Ustabaşı, gözcüler ve Emin'le rota, risk ve pazarı çalış; planı Kâhyalara götür. Seferi yönetmeyen iki kişinin onayı gerekir: iki Kâhya, tek Kâhya varsa o

Kâhya ile Bânî. Kendi seferini onaylayamazsın; iki bağımsız onay çıkmazsa işi küçült ya da ertele.

- **Sefer büyürse:** Büyüme planlıysa yola çıkmadan seferi yeniden sınıfla. Yolda değer ya da risk beklenmedik biçimde artarsa yeni risk alma, yeni söz verme ve bir Kâhya'ya haber ver; güvenli yere git, gerekirse dur ve devri açıkça yap.
- **Bölgeyi kapat:** Tehlike artarsa bölgeyi hemen kapat ve Kâhyalara bildir; yeniden açmak haritayı belirleyenlerin işidir. Büyük sefer onayı da kapalı bölgeyi açmaz.

Haritanın içi serbest, dışı onaylıdır. Ayrıntılar Org Modeli 7. bölümde, kontrol listeleri Ek D'dedir.

1.2 Yardım ve kayıp beklentisini baştan açıkla

Kişisel işi için güvenli olmayan bölgeye giden oyuncu kendi riskini taşır; yardım gönüllüdür. Seferde ve org etkinliğinde destek, önceden açıklanmış koşullarla sınırlıdır; tam telafi garantisi değildir. Seferdeki kişiler ve ortak varlıklar öncelik alır.

Tamamlanmış yardım emeği katkı olarak kaydedilebilir. Kim kaç kez yardım istedi diye sosyal borç tablosu tutulmaz. Tek yönlü kullanım sürekli hale gelirse kişiyle özel ve somut konuşulur. Zarar telafisinin otomatik olmadığını, sefer kaydına ve baştan açıklanmış risk koşuluna bağlı olduğunu belirt. Varsayılan telafi yeşilde zararla biten seferin kabul edilmiş masrafları, sarıda bunlara ek olarak kargo ya da sermaye kaybının yarısıdır; kırmızıda onayda yazılır. Bir seferin telafi tavanı Orta Sandık'taki paranın beşte birini geçmez; tavanı duyuruya yaz.

1.3 Ödeme ve teslimat operasyonun parçasıdır

Her seferi duyur ve kaydını aç. Ortak sermaye veya stok, dış kontrat, sarı bölge, yüksek risk veya stratejik varlık, yaklaşık 5 ya da daha fazla katılımcı veya büyük sefer varsa tam iş kartı hazırla. Bunların hiçbiri yoksa kısa duyuru yeterlidir: sefer türü ve risk rengi, iş, önder, zaman, Kervan payı, hisse düzeni ve telafi koşulu.

Gizli rota, açık defter: Bölgeyi ve rotayı duyuruya yazma. Önceden yalnız sen, gözcüler, sarı bölgede haber verdiğin Kâhya, büyük seferde onay verenler ve sermaye Sandık'tansa Emin bilir. Diğerlerine bölgeyi kalkış brifinginde söyle; gerekirse rotayı yolda adım adım aç. Buluşma yerini bölgeyi ele vermeyecek biçimde seç. Sefer kapanınca bölgenin haritadaki adını hesapla birlikte deftere yaz; koordinat, rota ve depo yerini yazma.

Kâr paylaşımı ile sabit ücretli işin farkını anlat. Usul (ortak kâr ya da mudârebe), sermaye, önemli masraf, çalışan ödemesi, Kervan payı veya şirket marjı, kabul eden kişi ve ödeme zamanı belli olsun. Kervan payı ortak kâr seferinde yeşilde %10, sarıda %15'tir; Sandık sermayesiyle yapılan mudârebede net kâr yeşilde %30 Sandık ve %70 ekip, sarıda %40 ve %60 bölünür. Varsayılan paylaşım hisse düzenidir: herkes 1, önder ve ana gemi yarım hisse fazla. Kendi ücretini tek başına onaylama. Teslim edenin kendi işini tek başına kabul edilmiş saymasına izin verme. Operasyon sonunda beyan, kayıt ve gereken bağımsız teyit tamamlanır.

Görevi yönetmen çalışanların maaşını kendi cebinden finanse etmen demek değildir. Finansman gerekiyorsa bağış, ödünç veya kayıtlı avans biçimi ayrı anlaşılır. Ekonomi Modeli'nin hesabını kullan; sonradan yeni kesinti ekleme.

1.4 Hazırlık kalıcı, oyun yöntemi değişebilir

Savunma yöntemini tek gemiye veya geçici güçlü oyun kombinasyonuna bağlama. Görev, hazırlık, eğitim, iletişim, koordinasyon ve yedeklilik alışkanlığını geliştir. Durgun oyun döneminde düşük katılımı otomatik başarısızlık sayma; oyun yeniden neden verdiğinde ekibin toplanabilmesi de önemlidir.

1.5 Kollar arası seferin organizatörü: tek önder

Her seferin hazırlık ve yürütme sorumlusu tek önderidir: Kafilebaşı ya da Kervanbaşı. Ekibi topla; amaç, gemi, görev, rota, buluşma, zamanlama ve ikmali planla. Risk, masraf ve paylaşımı katılımcı işi kabul etmeden önce açıkla. Gerekli roller oluşmadan yalnız katılımcı sayısına bakarak yola çıkma; 1. bölümdeki küçültme, erteleme veya iptal usulünü kullan.

Birden çok kolun seferinin de tek önderi vardır; önder seferin ölçeğine ve yeterliliğe göre belirlenir (1.1) ve çoğunlukla ana işin Ustabaşı'sıdır. Diğer Ustabaşılar kendi ekiplerini o seferin planı içinde yönetir ve danışmanlık eder; ikinci bir komuta kurmaz. Sefer küçük ya da olağan sefer sınırları içindeyse onay beklemez; değilse büyük sefer olarak önceden onaylanır. Günlük inisiyatif sınırları bellidir. Kol koordinasyonu ve sefere özel komuta ayrı tutulur.

Dönüşte teslim ve kabulü, ödemeleri, Sandık payının Emin'e teslimini ve kısa kapanış kaydını takip et. İlgili onayları veya bağımsız teslim kontrolünü kendi kararınla atlama. Önderin yetkisi seferin kapanışıyla sona erer; başka seferlerin veya günlük topluluk hayatının sürekli amirliğine dönüşmez.

1.6 Katılım, söz ve kısa sefer düzeni

- **Etkinlik aç:** Seferi Discord'da etkinlik olarak duyur; duyurunun bütün alanları etkinlikte yazsın. Katılım etkinliğe işaret koyarak verilir; işaret koyan söz vermiş sayılır. Gelemeyecek olan kalkıştan önce haber verir.
- **Kısa ve planlı tut:** Seferi mümkünse önceden Discord'da planla ve oyunda 1-2 saatlik bir oturumda bitir. Plan, hesap ve tartışma Discord'da, iş oyunda yapılır.
- **Sağlık:** Herkes temel sağlık malzemesi taşır. Büyük seferde sağlık ve kurtarmayı ayrı bir göreve ver.
- **Sabit ekipler:** Düzenli oynayan üyelerden 2-3 kişilik sabit ekipler kurmayı dene. Birbirini tanıyan ekip daha hızlı çıkar; yeni gelen bir ekibe katılarak öğrenir.
- **Söz düzeni:** Gelmemek sorun değil; söz verip haber vermeden gelmemek sorundur. İlk kez olduğunda özelden, suçlamadan konuş. Tekrarlanırsa bir sonraki seferde ona sorumluluk gerektiren görev verme. Yine tekrarlanırsa Aktif Çekirdek'teki sefer dışı kullanım hakları, söz verdiği bir seferi tamamlayana kadar askıya alınır ve durum terfi değerlendirmesinde not edilir. Sıra son 60 gündeki olaylara bakar. Rütbe düşürmek önderin işi değildir; Kâhyaların gerekçeli kararıyla ve itiraz yoluyla olur.
- **Sayılan seferi kaydet:** Kapanışta görev alıp sonuna kadar kalanları sefer kaydına işle; uğrayıp çıkan sayılmaz. Bu kayıt hem Aktif Çekirdek'in 60 günlük alt sınırını hem 5, 15 ve 30 seferde varılan konakları belirler; özenle tut.

2. Anlaşılır ve sakin iletişim kur

Oyuncunun bir duyurudan amacı, kendisinden istenen işi ve hangi kararı vermesi gerektiğini anlamasını sağla. Gündelik mesajı kısa tut; ana kuralın gerekli ayrıntısını eksiltme. Uzun belge gerektiğinde başlık, terim açıklaması ve örnekle düzenle. Her bilgi yalnız senin bildiğin geçmiş konuşmalara dayanmasın.

Bir metne "uzun", "katı", "bürokratik" veya "belirsiz" geri bildirimi gelirse bunu tasarım hakkında veri olarak değerlendir. Daha uzun savunma yazmak yerine anlaşılmayan yeri bul, açık özet veya uygun sesli konuşma seçeneği sun. Üçüncü kişileri ya da başka orgları küçümseyerek kıyaslamak yerine Kervan'ın kendi hedefini anlat.

Hata varsa somut biçimde kabul edip düzelt. Tek özür çoğu durumda yeterlidir; üst üste özürle karşı taraftan teselli bekleyen bir döngü oluşturma. Kişisel geri bildirim gerekiyorsa birebir konuş. Açık kanalı hesaplaşma alanı yapma.

Bir kişinin mesajına veya forma cevap vermemesi tek başına istemediği anlamına gelmez. Davranış ve gerçek deneyime bak. Sohbet farklı platformda yapılabilir; resmî duyuru, etkinlik ve org kararının kısa kaydı Discord'da bulunur. İsteyenler için ayrı strateji tartışma alanı kullanılabilir; Kervan'ın geleceğini ciddiyetle konuşan üyeler orada görünür olur ve Kâhya adayı olarak yetiştirilir. Bu alan ayrı bir kurul değildir; karar Kâhyalardadır. Ana sohbeti sürekli ağır metinlerle doldurma.

3. Yönetim, demokrasi ve görev verme

Kervan, işlevsel karar yetkisini üyelerin görüş ve adil süreç hakkıyla birlikte yürütür. Her tercih oylamaya açılmaz; yetki de tek kişide sınırsız tutulmaz.

Kuruluşta Bânî önderliği, Kâhyalarla görüş alma, gerekçeli itiraz ve süreli veya deneme atamaları birlikte işler. İlk uzmanlaşmada gerçekten sorumluluk taşıyan kişilerle Kâhyaların görev dağılımı genişletilebilir. Büyük ölçekte gerçek temsil ihtiyacı varsa Yoldaş Sözcüleri gibi görevler eklenebilir. Org Modeli'ndeki yaklaşık eşikler sayıdan önce gerçek iş ihtiyacıyla birlikte okunur.

Bânî (RSI Founder) tek kişidir; Kervan'ın kurucusu ve önderidir. Yönü çizer, işi bulur ve Kervan'ı dışarıda temsil eder. Her konuda söz sahibidir. Kervan'ın yönü ve sezonun ana hedefi, Sefer Haritası, ittifaklar, bağlayıcı dış sözler ve oba kurulması gibi büyük kararlarda Kâhyaları ve Pirleri dinler, son sözü söyler. Terfiler, görev atamaları ve Orta Sandık harcamaları Kâhyaların alanıdır; Bânî bu kararları tek başına bozamaz, bir kez yeniden görüşülmesini isteyebilir. Tüzüğe aykırılık iddiası Aksakal Kurulu'na gider. Bânî kurulun kararlarına karışmaz; krizde Ocak Divanı'nın kararına uyar. Yeni Bânî Kâhyaların önerisi ve Pirlerin onayıyla gelir; önderliği devreden Bânî Pirler arasına katılır.

Yaklaşık 3-4 kişilik üretim kontratı denemesi, 5-8 Aktif Çekirdek ve 10-15 düzenli oyuncuyla değerlendirilen Aşama 1 yönetim yapısını başlatmaz. Küçük ekonomik iş için gereksiz yönetim koltuğu açma.

3.1 Teknik görev ile temsil görevi

Teknik görev popülerlik seçimiyle verilmez. Gözlenmiş yeterlilik, alanı anlayan değerlendirme ve bağımsız ikinci onay gerekir; görev denemesi ve gözden geçirme tarihi bulunur. Temsil görevi, gerektiğinde önceden yazılmış seçim usulüyle verilebilir. Para, gemi, bağış veya kıdem ek oy sağlamaz.

Usta ile Ustabaşı aynı şey değildir: Usta, alan yeterliliği bağımsız ikinci onayla doğrulanmış üyedir; usta kuşağı bu yeterliliği gösterir. Ustabaşı ise bir alanın operasyonunu kuran ve ustalarla çırakları yetiştiren RSI rütbesidir. Teknik yetki yalnız rütbe adından doğmaz; üstlenilen görevle ve o görevde doğrulanan yeterlilikle kullanılır.

Temsil seçim usulü ilk seçimden önce, sakin bir dönemde ve tercihen yaklaşık 30 aktif veya yarı aktif oyuncu ölçeğine gelmeden hazırlanır. Aday veya kriz ortaya çıktıktan sonra kişiye göre değiştirilmez.

Rol adayını yalnız Bânî önermek zorunda değildir. Üyeler aday gösterebilir, kişi gönüllü olabilir. Gerçek ve sınırlı karar alanıyla küçük iş devretmek, yalnız fikir sormaktan daha fazla ortak sahiplenme yaratır. Kişinin hangi işi kendi başına yürütebileceğini açıkça belirt.

3.2 Kilitlenme ve temel kural

Genel yön, sezonun ana hedefi, Sefer Haritası, ittifaklar, bağlayıcı dış sözler ve oba kurulması gibi büyük kararlarda Bânî Kâhyaları ve Pirleri dinler ve son sözü söyler. Seferdeki karar sefer önderinde, günlük teknik karar ilgili sorumludadır. Orta Sandık harcaması Kâhyaların, anlaşmazlık Aksakal Kurulu'nun, tüzüğün özü Pirlerin onay alanındadır; bu alanlardaki güvence süreçleri atlanmaz. Kilitlenen ağır konuda bağımsız görüş veya erteleme korunur. Bânî'nin oyu fazladan ağırlık taşımaz; görevden gelen son söz yetkisiyle oylama ağırlığı birbirinden ayrılır.

Pirlerin görüşü büyük kararlardan ve Sefer Haritası'ndan önce alınır; günlük emir yetkileri yoktur, tüzüğün özü ve yeni Bânî için koruma onayı verirler. Bânî temel kuralların üzerinde değildir. Otomatik eş lider makamı açılmaz. Temel kural önerisini veren kişi onu tek başına onaylayamaz. Tüzüğün özü Pirlerin onayı olmadan değişmez. Discord'da kısa gerekçe ve uygun görüş süresi bırakılır. Günlük teknik yöntemle temel kural değişikliği ayrı tutulur.

Tüzüğün özü; I. madde, III. maddedeki "rütbe emir vermez, yetki görevden gelir" ilkesi, IV. maddedeki güvenceler (Bânî'nin sınırları ve Aksakal Kurulu'nun bağımsızlığı), VIII. maddenin ilkeleri (aidat yoktur, kişisel kazanç kişinindir, defter açıktır) ve XI. maddedir. Özü değiştiren öneri Pirlere yazılı sunulur; yedi gün içinde yanıt veren Pirlerin çoğunluğu onaylarsa kabul edilir. En az iki Pir'in onayı şarttır; çoğunluk çıkmazsa öz değişmez.

3.3 Obalarda yarı merkezi çalışma

Yerleşik kolun bölgesel üretim, müşteri ve ikmal işini; gezgin kervanın kaynak, rota ve pazar arayışını destekle. Menzil noktası yalnız gerektiği kadar buluşma ve geçici depo kapasitesi sunsun. Ana merkez ekipman ve ikmal sağlar; yerelde kullanılacak veya satılacak malı gerekçe olmadan ana üsse taşıtma. Kol (chapter) ayrı bir org veya rütbe değildir; aynı obada farklı çalışma biçimleri bulunabilir.

Kolların bölgelerini Sefer Haritası'na işlet; kollara bu bölgelerde gerçek fakat sınırlı günlük görev ve bütçe alanı ver. Ortak kurallar, büyük yatırımlar ve ortak varlıklarda mevcut yetki haritasını uygula. Oba kurulması için Bânî, Kâhya ve Pir süreci; atama ve Sandık harcamasında Kâhyaların yetkisi; Emin'in emanet ve kayıt sorumluluğu; hakemin bağımsızlığı değişmez. Her rutin işi yeni org-geneli oylamaya bağlama; görev sınırı, sorumlu, yedek ve devir yaşayan kayıtta açık olsun.

Yeni üs veya oba için önce sürdürülebilir iş, onu taşıyan ekip, sorumlu ve yedek ile ikmal imkânı ara. Ana merkez, gezgin ekip ve geçici menzil üzerinden küçük deneme yap; mevcut büyüme eşiklerini değiştirme. Faaliyet sönüyorsa kapsamı küçült, obanın mevcut birleşme kuralını ve emanetlerin kayıtlı devrini uygula. Üye, başlamış işi ve emaneti devrederek yerleşik ve gezgin çalışma arasında geçebilir.

4. Aksakal Kurulu, çıkar çatışması ve itiraz

Aksakal Kurulu bir hakem ve yedeğinden oluşur. Yönetimden bağımsızdır; iki tarafı dinler, olguları değerlendirir ve anlaşmazlık hakkında karar verir. Bânî ve Kâhyalar bu karara uyar. Ciddi yaptırımda bağımsız ikinci görüş, çıkar çatışmasında çekilme ve mevcut itiraz usulü korunur; hakem ağır kararı tek başına vermez. Mümkünse ilk ciddi krizden önce kurul en azından geçici olarak belirlenir. Ağır kararlarda yedek hakem ikinci görüş verir; ikisi ayrışırsa olayla ilgisi olmayan bir Pir üçüncü görüş verir ve çoğunluk karar olur. Hakem ve yedeği taraf ya da ilgiliyse, olayla ilgisi olmayan bir Pir ya da iki tarafın da kabul ettiği bir Yoldaş o olay için geçici hakem olur.

Hakem dosyanın tarafıysa, açık çıkar çatışması varsa veya tarafsızlığı somut gerekçeyle sorgulanıyorsa dosyadan çekilme gereğini Aksakal Kurulu'nun yedek hakemi ya da bağımsız ikinci kişi değerlendirir. Sadece "taraflı" iddiası suçluluk veya görevden alma kararı sayılmaz.

Bânî hakemi tek başına görevden alamaz. Bânî'nin taraf olduğu aktif dosya sürerken hakem görevden alınamaz. Hakem, mümkün olduğunca Kâhyalardan ve kasa veya depo sorumluluğundan bağımsız tutulur. Küçük ekipte aynı kişiye görev düşüyorsa finans itirazında başka tarafsız kişi devreye girer.

Güven görevine açık kanalda itiraz etmek zor olabilir. Gerekçeli itirazı özel kanaldan veya Aksakal Kurulu'nun yedek hakemi üzerinden iletme yolu gösterilir. İhtiyaç halinde anonim bildirim kullanılabilir; tek anonim iddia otomatik hüküm değildir.

Bu görevlerde ketumluk, soğukkanlılık, somut gerekçe, çıkar çatışmasında çekilebilme ve gerektiğinde yakın arkadaşının hatasını da söyleyebilme aranır. Ciddi kararda bağımsız ikinci görüş, mümkünse en az 24 saat bekleme ve bir defalık itiraz süreci korunur. İtirazı ilk karar sahibi tek başına sonuçlandırmaz.

Ocak Divanı, Pirlerin kriz meclisidir. Kervan'ı başka orga bağlama, birleştirme, kapatma veya satma girişimi; sandığın ya da ortak varlıkların izinsiz kullanılması; üyeleri gizlice başka tarafa çekme; tüzüğün özünü çiğneme; Bânî'nin haber vermeden otuz günden uzun süre kaybolması, görevini yapamaz hâle gelmesi veya krizin kaynağı olması kriz sayılır. Divan tartışmalı kararı durdurabilir, sandığı ve ortak varlıkları dondurabilir, Bânî yoksa ya da krizin kaynağıysa geçici önder atayabilir ve büyük kararları üye oylamasına götürebilir. Kararı en fazla otuz gün sürer; aynı usulle bir kez uzatılabilir ve gerekçesi açık deftere yazılır. Gündelik anlaşmazlıklara, sefer planlarına ve kişisel meselelere karışmaz; üye çıkaramaz veya tüzüğü tek başına yeniden yazamaz. Ayrıntılı usul Charter XI'dedir.

5. Üye alımı ve yeni oyuncuyu karşılama

Mihmandar'ın tek işi Kervan'a yeni üye kazandırmaktır: aday bulur, Misafir olarak kabul eder, karşılar ve gözlem döneminde eşlik eder; ortak oyunları takip eder ve gözlemleri toplar. Bu görev kişisel kapı bekçiliği değildir. Aday listesi ilgili karar verenlere görünürdür; bir kişinin varlığı gizlenemez veya tek kişinin tercihiyle görünmez biçimde elenemez. Mihmandar görevini birden çok üye taşıyabilir; Kervan büyüdükçe bu iş bir ekip olur. Getirdiği kişi en az üç ay kalan Mihmandar, Ödül Kesesi'nden görev ödülü alabilir.

Üyelik için yeterli ortak oyun ve en az iki olumlu görüş gerekir. Görüşlerden en az biri adayla gerçekten birlikte oynamış kişiden gelir. Kâhya onaylar ve Emin RSI kaydını işler; kişi Yolcu olur. Notlar yalnız ilgili karar verenlere açık tutulur ve gözlenmiş davranışı anlatır. Düşük aktiflik tek başına kültür veya hedef uyumsuzluğu sayılmaz.

Yeni oyuncuya toplulukta bulunmanın otomatik üyelik olmadığını anlat. Üyelik isteyenle hangi ekonomik alana katılmak istediğini ve karşılıklı beklentileri konuş. İlk oturumlarda mümkünse Bânî dışında bir Yoldaş yol arkadaşı olsun. İç şakayı veya eski olayı açıklamasız kullanarak kişiyi dışarıda bırakma.

Misafir katıldığı seferin rotası, iletişimi, riski, kendi görevi ve payı için brifing alır; birliğin iç planlarına, Orta Sandık ayrıntılarına ve üye kayıtlarına erişmez.

Uzun süre aktif olduğu halde ortak ekonomi yönüyle bağı kalmayan üye ile ceza dili yerine uygunluk görüşmesi yap. Gerekirse bağımsız ikinci görüşle topluluk statüsüne geçiş değerlendirilir. Para veya kıdem üyelik ve görev kararını satın alamaz.

Kervan büyüdükçe yeni rütbe eklenmez; görevler çoğalır ve ekipleşir. Düzenli oynayan üye sayısı on beşi geçtiğinde Kâhyalardan biri Yol Kâhyası olarak gözlem dönemini, yol arkadaşı

eşleştirmesini, terfi önerilerini, sessiz kalan üyelerle iletişimi ve ayrılış görüşmelerini üstlenir. Mihmandarlar onunla çalışır. Her obanın kendi Mihmandar'ı olur; basamaklar ve gözlem dönemi her obada aynıdır.

Mihmandar başvuranı Misafir olarak karşılar ve gözlem döneminde eşlik eder. Kâhyaların onayı ve Emin'in RSI işlemiyle Yolcu üyeliği başlar; ilk seferlerde bir Yoldaş yol arkadaşı olur. Halkasını seçip güven veren üye Kâhya onayıyla Yoldaş olur. En az bir alanda usta kuşağı taşıyan, o alanın operasyonunu kurabilen ve yedek yetiştiren üye Ustabaşı olarak değerlendirilir; Ustabaşı olağan ve büyük seferlerde Kervanbaşı olacağı için adayda küçük seferlerde ya da yardımcılıkta gözlenmiş sefer yönetimi de aranır. Kâhyalık ve diğer terfiler Kâhyaların onayından geçer; usta kuşağı için bağımsız ikinci onay da gerekir. Pirlik kurucu kuşağa ve önderliği devretmiş Bânîlere aittir; terfiyle kazanılan basamak değildir.

6. Veri, anket ve katkı kaydı

Form veya ankette bildirilen kullanım amacı sonradan sessizce genişletilmez. E-posta veya RSI handle alınıyorsa "anonim" denmez. Gerekiyorsa "bireysel cevaplar paylaşılmayacak" açıklaması kullanılır ve buna uyulur.

Kimin ne söylediği bilinse de bireysel cevap dışarı aktarılmaz. Küçük örneklemde toplu sonuçtan kişi tahmin edilebiliyorsa sonuç yayımlanmaz. Beş veya altı cevap gibi sabit sayı güvenlik garantisi değildir; bağlam ve mahremiyet değerlendirilir.

Katkı kaydı sıralama tablosuna dönüştürülmez. Tamamlanan iş, güvenilirlik ve ilgili göreve ilişkin davranış kaydedilir. Saat, bağış ve popülerlik yarışı oluşturulmaz. Uygun olduğunda kısa toplu sonuç paylaşmak, anketin neden yapıldığını görünür kılar.

7. Kriz, ayrılık ve geri dönüş

Önce olayın ağırlığını ayır: kırıcı söz, tekrar eden uyumsuz davranış, sabotaj, hırsızlık ve kişisel bilgi ifşası aynı tür sorun değildir. Kişinin sorumluluk alıp almadığına, somut zararına ve tekrar desenine bak.

Devam eden zarar veya hesap, kasa ve depo riski varsa ilgili erişim geçici durdurulabilir. Bu tedbir nihai suç kararı değildir. Konu doğru özel kanala taşınır, taraflar dinlenir ve gerekli kayıt korunur. Acil olmayan ağır karar en az 24 saat bekletilir; bağımsız ikinci görüş ve itiraz yolu bulunur.

Bir arkadaş grubunun toplu tehdidi halinde herkesi aynı torbada suçlama. Somut kişiler, talepler ve olaylar ayrı değerlendirilir. Acele taviz veya toplu ceza verme. Sonuçta yalnız gerekli, kısa ve olgusal resmî açıklama yapılır. Ciddi olayı platforma veya gerekli mercie bildirme hakkı engellenmez.

7.1 İkinci şans ve yeniden güven

Bir kişiyi affetmek, bütün erişim ve sorumluluğu hemen geri vermek zorunluluğu oluşturmaz. Geri dönüş kabul edilirse sınırlar ve beklentiler baştan konuşulur. Gerekirse sınırlı erişimli deneme uygulanır; güven davranış ve zamanla yeniden kurulur.

Aynı ciddi davranış tekrarında ayrılık güçlü bir seçenek olur. Yine de otomatik "üçüncü şans yok" kuralı kullanılmaz; zarar ve mevcut güven durumu birlikte değerlendirilir. Diğer üyeler arkadaş olmaya zorlanmaz, temel saygı beklenir.

Org yönetimi ve stratejisi tartışılabilir. Gerçek dünya siyasi propaganda, husumet kampanyası veya kişisel sadakat blokları meşru yönetim tartışması sayılmaz.

8. Müttefik ve partnerlerle çalışmak

Başka bir orgun mesleği, kapasitesi ve niyeti yalnız görünüşünden tahmin edilmez. Sorulur ve uygun ortak işlerle denenir. Ortak oyun veya müttefik etiketi birleşme anlamına gelmez; güven tekrar eden iş ve tutulan sözle oluşur.

Üye çekmeme, uygun ortak etkinlik veya kontrat, dürüst kapasite beyanı ve önemli taahhütlerin Bânî ve Kâhyalar tarafından verilmesi temel ilişkidir. Kişisel dostluk üzerinden Kervan adına verilemeyecek söz verme. Yardım kapasitesi yoksa daha küçük destek veya katılamama açıkça söylenir.

İlişkiyi canlı tutmak faydalıdır. Her ay müttefik etkinliği yapmak zorunlu performans sayacı değildir; ihtiyaç ve doğal fırsat varsa planlanır. Kişisel PvP'yi Kervan adına misilleme veya org savaşı gibi sunma; diplomatik etkisi olan karar ilgili yetki ve bağımsız onayla yürür.

9. Marka, görünürlük ve hassas bilgi

Ana marka Kervan Birliği'dir. Topluluk için ayrı ikinci org veya marka kurulmaz. Tanıtım yapılan gerçek işi ve hedefi gösterir. Boş kanal veya unvan kalabalığı kapasite yerine sunulmaz.

Oyun kimliği ile gerçek özel kimliği ayır. Üyelerin özel bilgilerini topluluk rekabetine taşıma. Görünürlük yeni oyuncu ve iş fırsatı getirebilir; depo, erişim, plan ve operasyon bilgisi de ihtiyaç kadar paylaşılır.

Yenilgiyi sahiplen ve rekabeti oyun alanında tut. Dar topluluklarda dürüstlük veya kötü davranış hızla bilinir. Birkaç canlı ve işe yarayan kanal, yönetilmeyen çok sayıda kanaldan daha sağlıklı olabilir. Rütbeler yolu ve sorumluluğu gösterir, yetki vermez. Yeni departman gerçek iş ihtiyacı doğmadan açılmaz.

Emin (RSI Officer), Kâhyalar tarafından seçilen emanetçi ve kayıt tutucudur. Kâhyaların kararlarını RSI ve Discord'da işler; üye, rütbe ve görev kayıtlarını tutar. Orta Sandık'ı, ortak gemileri ve ekipmanı korur; her giriş çıkışı açık deftere yazar. Mihmandar'ın kabul ettiği misafiri kaydeder, Tellal'ın alım satımını işler, sefer önderinden seferin payını teslim alır. Sandık'ı en az bir ikinci emanetçiyle bölerek tutar; sefer dışı emaneti Kâhyaların yazdığı sınırlar içinde verir ve teminatı saklar. Emin'in mutlaka Kâhya olması şartı yoktur; mümkünse karar veren ile emaneti tutan farklı kişilerdir.

Tellal (RSI Marketing), pazar ve fiyatları izler; hammadde, tedarikçi ve alıcı bulur; alım satımı, mezatları ve ticari anlaşmaları yürütür; duyurular ve sosyal medya ondadır. Bulduğu pazarları Sefer Haritası'na taşır. Büyük ticaret ortak bir masada kurulur: fırsatı herkes getirebilir; Tellal pazarı ve teslim koşulunu doğrular, Ustabaşı teknik ve lojistik planı çıkarır, Kâhyalar ortak kaynağı ve riski onaylar, Kervan'ı dışarıya bağlayan sözü Bânî verir. Tellallık kendiliğinden sefer önderliği değildir. Küçük ve olağan seferin önderi belirlenmiş fiyat, miktar ve risk sınırları içinde alıcıyı kendisi seçebilir; toplu satış, büyük alıcı ve kontrat Tellal'dan geçer. Birden çok Tellal olabilir; Tellallar üyelerden destek ekibi kurup günlük işi paylaşır. Bütçe ve ücret Kâhyaların, bağlayıcı söz Bânî'nin onayına bağlıdır; ekipte bulunmak harcama ya da hassas bilgiye erişim yetkisi vermez. İşlemleri Emin'e, doğrulanmış fırsatları Kâhyalara ve sefer önderlerine aktarır. Ekipte yedek yetişir.

9.1 Operasyon bilgisini görev kadar paylaş

İşin türünü, süresini, risk rengini, hazırlığı, payı ve telafiyi katılım kararından önce açıkla. Bölgeyi kalkış brifinginde açıkla; kesin koordinat, rota, hassas depo yeri ve erişim bilgisini görevde ihtiyacı olan kişiye, gerektiği zamanda ver. Oyuncunun işini ve güvenliğini sağlayan bilgiyi saklama. Konumu geç açıklamak sızıntının etkisini sınırlayabilir; casusluğu tek başına önlediğini varsayma.

Ortak işlem ve emanet hesabı açık kalsın: mal, miktar, amaç, emaneti tutan üye, yetkili onay ve teslim kaydı görülsün. Hassas fiziksel konum ve kişisel bilgileri açık deftere koyma. Taşıyıcıya bütün depo veya kasa erişimi verme; iş için gereken mal ve yetkiyi aç. Oyun ve platformun desteklediği sınırlar içinde erişimi dar tut, yedekle ve görev devrinde güncelle.

Ortak malı dağıtırken: Seferde org gemisini ve ekipmanını herkes senin gözetiminde kullanır; pahalı ekipmanı sefer sonunda topla. Sefer dışı emanet önderin değil Emin'in işidir ve yalnız Aktif Çekirdek'tekilere verilir: Yoldaş sınırlı sarf malzemesi, Ustabaşı ve üstü teminat karşılığında ekipman alabilir. Misafir ve Yolcu sefer dışı emanet almaz.

10. Kendi yükünü yönet ve durgun dönemi tanı

Org işleri için haftalık kişisel zaman üst sınırı belirle. Oyundaki durgunluğu daha fazla belge ve kanal üreterek çözmeye çalışma. Küçük, gerçek ve sınırları belirli bir işi başka kişiye devret; bilgi ve erişimin yedeğini kur.

Düşük güç döneminde faaliyet azaltılabilir, buluşmalar oyun içi etkinliğe bağlanabilir ve tanıtım sürdürülebilir minimum tempoya iner. Veri toplanabilir; düşük katılımdan sert başarısızlık hükmü çıkarılmaz. Planlı Bânî yokluğu denemesi ertelenir.

Geri dönüşü zor kararı öfkeyle verme. Normal uyumsuzlukta en az 24 saat bekleme ve bağımsız görüş güvencesini kullan. Güvenlik tedbirini ise devam eden zarar varsa geciktirme. Bu ikisini karıştırmadan oyuncuya nedenini anlat.

11. Oyun gelişmelerini değerlendirirken

Bu sorular kesin gelecek vaatleri değil, organizasyonun planını gerçek oyuna göre değerlendirme aracıdır:

- Ölüm, sigorta, kargo ve üs sistemleri gerçekten neyin kaybedilmesine yol açıyor; hangi risk hazırlık gerektiriyor?
- Büyük gemi ve ortak içerik, gerçek iş bölümünü ve ekip koordinasyonunu gerektiriyor mu?
- Üretim ve üs kurma, ham madde ve tedarike ne kadar bağlı? Bağ güçlü ise üretim uzmanlığının değeri artabilir; zayıfsa lojistik, ticaret ve topluluk faydasına daha çok ağırlık verilebilir.
- Ayrı oturumda oynanan içerikten gelen ödül ortak dünyaya malzeme veya ekonomik değer olarak dönüyor mu? Bu bağlantı varsa farklı mesleklerin birlikte iş yapma değeri artabilir.
- Oyuncu üretimi nadir veya kaliteli üründe anlamlı mı; oyun tarafından satılan ürünün üstüne uzmanlık koyabiliyor mu?
- Oyun henüz desteklemediği bir ekonomik derinliği org tek başına yaratamaz. Hangi hazırlık, insan ve karar alışkanlığı bugünden kurulabilir?

Mekanik netleşmeden kesin fiyat, kalite, üs gideri veya garanti yazma. İlke ile değişebilen oyun yöntemini ayrı tut.

12. Düzenli gözden geçirme soruları

Bu sorular zorunlu performans puanı değildir. İşleyişi hatırlamak ve gereksiz yükü görmek için kullanılır.

Haftalık: Ortak bir oyun zamanı duyuruldu mu? Gerekli katılım gerçekçi mi? Üye hangi işi kabul ettiğini biliyor mu? Tanıtım gerçek faaliyeti gösteriyor mu? Bânî kendi zaman sınırını aşıyor mu?

Aylık: Bânî dışında iş veya oturum başlatan var mı? Kasa, bilgi veya kritik erişim tek kişiye bağlı mı? Görev devri ve yedekler çalışıyor mu? Düşük güç temposuna geçmek veya normal tempoya dönmek gerekiyor mu?

Yaklaşık altı haftada bir: Yeterli gerçek gözlem birikti mi? Güvenlik veya açık çelişki dışında ana model gereksiz değiştirildi mi? Hangi deneme görevi veya uygulama gerçekten gerekli? Oyuncuların anlamadığı ifade var mı? Ücret ve teslimat düzeni somut işte çalıştı mı?

Ek A. Günlük mesaj örnekleri

Bu örnekler iletişim dilini gösterir. Örnek tarih, kişi sayısı ve rol bilgisi gerçek duyuru olarak verilmiş değildir; yapılacak işin koşullarıyla değiştirilir. Gerçek duyuruda eksik ücret, risk veya teslim bilgisi oyuncunun tahminine bırakılmaz.

Kafile duyurusu: Perşembe 20:00’de yeşil bölgede yaklaşık bir saatlik küçük bir salvage kafilesi çıkarıyorum; Kafilebaşı benim. Üç kişi ve iki gemi yeterli; Kâhyaların bu dönem küçük sefer için ayırdığı yakıt ve tamir desteğini kullanıyoruz. Paylaşım: masraflar ve %10 Kervan payı çıktıktan sonra hisseyle; herkes 1, ben ve salvage gemisi yarım hisse fazla. Telafi: sefer zararla biterse masraflar, en fazla 100.000 aUEC. Bölgeyi kalkışta söyleyeceğim. Katılmak için etkinliğe işaret koy; işaret koymak bu düzeni kabul etmek anlamına geliyor.

Olağan sefer duyurusu: Cumartesi 21:00’de yeşil bölgede madencilik seferi kuruyorum; Kervanbaşı benim, yardımcım bir Yoldaş. Süre yaklaşık iki saat. Bu örnek işte iki maden gemisi, bir taşıyıcı ve bir gözcü gerekiyor. Usul ortak kâr: Kervan payı %10, kalan hisseyle bölünür; herkes 1, önder ve iki maden gemisi yarım hisse fazla. Telafi: zararla biterse masraflar, en fazla 300.000 aUEC. Bölge ve rota kalkış brifinginde. Gerekli ekip oluşmazsa cuma akşamı küçültme veya erteleme kararını bildireceğim. Rolünü etkinliğe yaz; işaret koymak bu düzeni kabul etmek anlamına geliyor.

Mudârebe duyurusu: Pazar 20:30’da sarı bölgede ticaret seferi kuruyorum; Kervanbaşı benim. Sermayeyi Orta Sandık koyuyor, Emin tutarı doğruladı; tam kart ekte. Önce sermaye Sandık’a döner, net kâr %40 Sandık ve %60 ekip olarak bölünür, ekip payı hisseyle dağıtılır. Zarar olursa parasal kaybı Sandık taşır; kimse borçlanmaz. Gözcü ve iki eskort gerekiyor; sarı bölge olduğu için bir Kâhya’ya haber verdim. Bölge kalkışta açıklanacak.

Seferlik vekâlet (Kâhya’dan): Cumartesi akşamki taşıma seferi için uygun Ustabaşı yok. Komuta yeterliliği kayıtlı olan Yoldaş’a yalnız bu sefer için vekâlet veriyorum. Amaç: rafineri ürününü yeşil bölgedeki alıcıya teslim etmek. Bölge: haritadaki yeşil bir taşıma rotası; adı kapalı planda. Kaynak: dönemin olağan sefer sınırı içinde ortak stok. Risk: sarı bölgeye girilmez. Kapanış: teslim kaydı ve hesap; vekâlet sefer kapanınca biter.

Sarı bölge bildirimi (Kâhyalara): Pazar günü sarı bölgede salvage seferi var; bölge ve rota kapalı planda, size özelden yazdım. Gözcü ve iki eskort pilotu hazır, dönüş en geç 23:00. Onay istemiyorum, bilgi veriyorum; tehlike artarsa geri çekilip haber vereceğim.

Büyük sefer önerisi: Tellal ekibi uzak bir pazarda doğrulanmış bir alıcı buldu. Rota kırmızı bölgeden geçiyor ve ortak sermaye dönem sınırını aşıyor; bu yüzden büyük sefer olarak öneriyorum. Ekte: alıcı ve fiyat (tarihli), Ustabaşı'nın rota, kapasite ve maliyet planı, gözcü raporu, Emin'in doğruladığı sermaye, filo ve ekip, beklenen net sonuç, vazgeçme koşulları. Seferi yönetmeyen iki Kâhya'nın onayını bekliyorum.

Bölge kapatma: Bu bölge tehlikeli hâle geldi; şimdilik kapattım. Bölgedeki seferler güvenli noktaya dönüyor. Yeniden açılması haritanın bir sonraki güncellemesinde konuşulacak.

Erken erteleme: Bu hafta gerekli görev ekibi oluşmadığı için planlanan işi erteliyoruz. Katılacağını bildirenlere teşekkürler. Yeni zaman için ayrıca duyuru yapılacak.

Yeni oyuncuyu karşılama: Hoş geldin. Burada bulunmak otomatik org üyeliği anlamına gelmiyor; toplulukta rahatça sohbet edip oyunlara katılabilirsin. Kervan üyeliği ilgini çekerse birlikte oynayıp beklentileri konuşuruz. Resmî duyuru, etkinlik ve karar kaydı Discord'da tutuluyor.

Partnerin niyetini öğrenme: Hangi faaliyetlere ağırlık verdiğinizi ve düzenli çıkarabildiğiniz ekibi tanımak isteriz. Bir ortak taşıma, üretim veya koruma işiyle başlayıp işbirliğinin iki tarafa da faydasını görebiliriz.

İkinci şansı duyurma: Konuyu görüştük; sınırları açıklanmış bir deneme süreciyle geri dönüş kabul edildi. Hassas erişim ve sorumluluk, davranış ve güven yeniden oluştuğunda aşamalı değerlendirilecek. Kişisel ayrıntıları paylaşmıyoruz; herkesten temel saygı bekliyoruz.

Uzun metin geri bildirimine cevap: Metin gereğinden sıkışık olmuş. Önce işin amacını, senden ne beklendiğini ve ödeme veya katılım koşulunu açık özetle paylaşacağım. Ayrıntılı kurala gerektiğinde birlikte bakabiliriz.

Anket amacı: Genel oyun tercihlerini ve ortak faaliyetlere bakışı anlamak istiyoruz. Doğru veya yanlış cevap aramıyoruz. Bireysel cevaplar paylaşılmayacak ve veriler açıkladığımız amaç dışında kullanılmayacak. Kimlik bilgisi alıyorsak anketi anonim diye tanıtmıyoruz.

Ek B. Günlük yetki kontrolü

- **Düşük riskli ve geri alınabilir yöntem:** İlgili sorumlu sınırlı deneme yürütür; kısa gerekçe ve değerlendirme zamanı bulunur.
- **Ağır veya geri dönüşü zor karar:** Soğuma, bağımsız ikinci görüş ve resmî gerekçe gerekir. Acil güvenlik tedbiri ayrı tutulur.
- **Sefer:** Küçük ve olağan seferi önderi haritanın sınırları içinde kendisi kurar; harita dışı, sınır üstü ve büyük sefer, seferi yönetmeyen iki kişinin onayıyla çıkar (1.1). Kimse kendi seferini onaylamaz.
- **Teknik operasyon:** Alan kararını ilgili görev sorumlusu verir; seferin bütünü ve geri çekilmesi sefer önderindedir. Yetki iş ve uzmanlık sınırındadır.
- **Temsil veya temel politika:** Üyelerin görüşü ve tanımlı süreç kullanılır; gerçek temsil görevi doğarsa seçim usulü önceden yazılır.
- **Hakem veya başka güven görevi:** Atama, gerekçeli özel itiraz ve denetim vardır. Tek kişi keyfî görevden alamaz; çıkar çatışması bağımsız incelenir.

- **Para, stok ve ücret:** Görünür kayıt, gerekli ikinci onay ve yedek erişim kullanılır. Kendi ücretini veya kendi büyük hesabını tek başına doğrulama.
- **Teslimat:** Teslim eden dışında kabul sorumlusu bulunur; ödeme kontrattaki zaman ve koşula göre yapılır.
- **Yaklaşık altı hafta:** Güvenlik veya açık çelişki yoksa ana modeli sürekli değiştirmek yerine gerçek oyun ve gözlem biriktirilir.

Ek C. Liderlik işaretleri ve Bânî kontrolü

Bu işaretler tek başına terfi veya yaptırım kararı verdirmez. Org Modeli 17.3'teki somut davranış değerlendirmesine yardımcı olur. Bir kişinin bir hatasını bütün kişiliğine ilişkin hükme çevirmeden tekrar ve bağlam değerlendirilir.

İyi işaretler

- Hatasını sahiplenir, başarıyı ekiple paylaşır.
- Büyük yetki istemeden önce küçük işleri tutarlı biçimde tamamlar.
- Başka kişilere işi öğretir; bilgiyi yazılı ve devredilebilir hale getirir.
- Görev bitince yetkisini sohbet ortamına taşımaz.
- Kadro veya imkân yoksa dürüstçe söyler; tutulamayacak söz vermez.

Dikkat gerektiren işaretler

- Bilgi ve erişimi yalnız kendinde tutarak vazgeçilmez olmaya çalışır.
- Görevini sosyal üstünlük veya baskı aracı gibi kullanır.
- Kendine bağlı çevre kurar; getirili işleri sürekli aynı arkadaşlarına verir.
- Önemli kararı resmî kayda geçirmeden özel mesajlarda yürütür.
- Eleştiriye yalnız savunmayla cevap verir veya hatanın sorumluluğunu sürekli başkasına aktarır.

Bânî'nin kendine soracağı sorular

- Oturum ve işleri hâlâ hep ben mi başlatıyorum; başkasına gerçek başlangıç alanı bırakıyor muyum?
- Oyuncunun anlayabileceği biçimde mi yazıyorum; gerekli açıklama ile gereksiz tekrarın farkını kurabiliyor muyum?
- Eleştiriye savunmayla mı, somut düzeltmeyle mi karşılık veriyorum?
- Başkasına yalnız fikir verme alanı mı, gerçekten yönetebileceği sınırlı görev mi bırakıyorum?
- Ağır kararı küçük gösterip ikinci onayı atlıyor muyum?
- Zaman sınırımı aşıyor veya öfkeyle karar veriyor muyum?
- Düşük katılımı kişisel reddedilme sayıp insanlara baskı kuruyor muyum?

Ek D. Sefer kontrol listeleri

Bu listeler Org Modeli 7. bölümün ve Ekonomi Modeli'nin günlük uygulamasıdır; yeni kural koymaz.

Küçük ya da olağan sefer açmadan önce

- Bölge haritada izinli mi, rengi ne, iş bu bölgede izinli mi?
- Küçük seferde: yeşil bölge, doğrulanmış alanın ve küçük sınırların hepsi tamam mı? Olağan seferde: ortak sermaye ve stok dönem sınırı içinde mi; filo haritanın yazdığı ölçüde mi?
- Önder belli mi: küçük seferde Kafilebaşı; olağan seferde Ustabaşı ya da yazılı vekâleti olan Yoldaş?
- Sarı bölgedeysen gözcü ya da eskort var mı; çıkmadan bir Kâhya'ya haber verdin mi?
- Duyuru hazır mı: sefer türü ve risk rengi, iş, tarih ve süre, roller, usul ve Kervan payı, hisse, telafi koşulu ve tavanı; gerekiyorsa tam kart. Bölge duyuruda değil, kapalı planda.
- Discord etkinliği açıldı mı; katılacaklar işaret koydu mu?
- Yardımcın kim; önder düşerse seferi kim güvenli yere götürür?
- Vazgeçme koşulu ne: hangi durumda geri çekilirsin?

Büyük sefer önerisi

- Fırsatı kim getirdi; alıcı, fiyat ve teslim koşulu Tellalca doğrulandı mı; bilginin tarihi ne?
- Ustabaşı rotayı, kapasiteyi, ekibi, bütün maliyeti ve riski çıkardı mı? Gözcü raporu, alternatif rota, buluşma ve ikmal noktaları.
- Sermaye ve varlık: Emin doğruladı mı; kimin parası, hangi geri dönüş şartıyla?
- Önder ve ekip: uygun Ustabaşı ya da aynı yeterliliği taşıyan bir Kâhya, Pir veya Bânî; gerçek kadro, kritik roller, önder yardımcısı.
- Beklenen net sonuç, alternatif işler ve vazgeçme koşulları.
- Onay: seferi yönetmeyen iki kişi; en az iki Kâhya, tek Kâhya varsa o Kâhya ile Bânî. Dış söz varsa Bânî. İki bağımsız onay yoksa işi küçült ya da ertele. Bu onay kapalı bölgeyi açmaz.

Sefer sırasında

- Kalkış brifingi: bölge ve rota, iletişim düzeni, görevler, geri çekilme planı; herkesin temel sağlık malzemesi var mı?
- Sınırda kal; amaç, bütçe ya da risk aşılacaksa onayı yenile.
- Sefer beklenmedik biçimde büyürse yeni risk alma, yeni söz verme; bir Kâhya'ya haber ver, güvenli yere git, devir gerekiyorsa açıkça yap.
- Sonradan katılan daha yüksek rütbe de senin düzenine uyar; komuta değişmez.
- Saldırıda önce insan, sonra gemi, sonra yük.
- Tehlike büyürse geri çekil; gerekirse bölgeyi kapat ve Kâhyalara bildir.

Kapanış

- Bölgenin haritadaki adı, gelir, sermaye iadesi, gider, kabul edilmiş kayıp, net sonuç, Sandık payı ve oyuncu payları kaydedilir.
- Görev alıp sonuna kadar kalanlar sayılan sefer olarak işlenir.
- Dört soru: Ne bekledik? Ne gerçekleşti? Fark neden doğdu? Sonraki işte neyi değiştireceğiz?
- Sandık payını Emin'e teslim et; öğrenilen fiyat, rota ve tehlike bilgisini haritaya ilet.

Uygulama örnekleri

Pazar fırsatı: Bir Yoldaş uzak pazarda yüksek fiyat görür ve fırsatı getirir. Tellal fiyatın tarihini, talebi ve alıcıyı kontrol eder. İş yeşil bölgede, o Yoldaş'ın doğrulanmış alanında ve küçük sınırların hepsi içindeyse Yoldaş onu Kafilebaşı olarak kurar. Küçük sınırları aşıyor ama dönem sınırı içinde kalıyorsa Ustabaşı işi olağan sefer olarak kurar; uygun Ustabaşı yoksa bir Kâhya, yetkin bir Yoldaş'a yalnız o sefer için yazılı vekâlet verebilir. Rota kırmızı bölgeden geçiyorsa ya da sermaye dönem sınırını aşıyorsa iş büyük sefer olur: Ustabaşı maliyeti, kapasiteyi ve riski çalışır, seferi yönetmeyen iki kişi onaylar. Yalnız yüksek fiyat ekranı bütün kaynakların bağlanması için yeterli değildir.

Zarar eden sefer: Plan makulken beklenmeyen saldırı veya pazar değişikliği işi zarara götürür. Önder olay sırasını ve aldığı kararları açıklar; gerçek gider ve kabul edilmiş telafi kayda girer. Zarar otomatik kişisel kusur veya kişisel borç sayılmaz. Gerekirse bölgenin rengi haritada değiştirilir; aynı belirsizlik sonraki planda dikkate alınır.

Yolda büyüyen kafile: Bir Yoldaş'ın kafilesi yeşil bölgede beklenenden değerli bir yük bulur ve yük küçük sınırı aşar. Kafilebaşı yeni risk almaz, kimseye söz vermez ve bir Kâhya'ya haber verir. Kafile yükü güvenli bir istasyona götürür; iş sürecekse olağan sefer olarak bir Ustabaşı'ya ya da vekâlet alan yetkin bir Yoldaş'a açıkça devredilir.

Sınırı aşan Kervanbaşı: Bir Ustabaşı, dönem sınırını aşan ortak sermayeyle onaysız olarak kırmızı bölgeye sefer çıkarır. Kâhyalar inceleme bitene kadar sefer açmasını durdurabilir; bu ceza değil, tedbirdir. Ustabaşı açıklamasını yapar; karara Aksakal Kurulu'nda itiraz edebilir.

Yetenekli ama aşağılayan uzman: "Geçimsizsin" yerine olay ve etkisi konuşulur. Hangi davranışın değişmesi gerektiği açıklanır; uygun teknik katkı ve eğitim yolu sürdürülür. Tekrar eden zarar veya güven sorunu varsa mevcut rol ve erişim devri ile bağımsız yaptırım yolu kullanılır. Yapıcı itiraz ile kişisel aşağılama aynı tutulmaz.

Sessiz teknik üye ve güçlü ilişki kuran üye: Birincisi iyi iş yaptığı halde az sohbet ettiği için gözden kaçırılmaz. İkincisinin müşteri bulma veya yeni üyeyi oyuna bağlama başarısı gerçek katkı olarak kaydedilir. İkisine de görev, ilgili işin yeterliliğiyle verilir. İnsan ilişkisi becerisi eksik teknik onayı; yüksek teknik skor da iletişim ve güven şartını kaldırmaz.

Tellal'ın destek ekibi: Yardımcılar günlük araştırma ve tanıtım işini paylaşır; hangi bilginin kim tarafından doğrulandığı görünür olur. Yeni ücret gerekiyorsa Kâhyaların, hassas erişim gerekiyorsa ilgili görevlinin onayı alınır. Getirili işlerin sürekli aynı arkadaşlara verilmesi yerine yeterli kişilere görünen fırsat ve gerekçe kullanılır. Bir kişi ayrıldığında müşteri ve teslim takibi devredilebilir durumda kalır.